

Adóügyi szabálytalanságok: mulasztási bírság vagy az üzlethelyiség lezárása?

Ahogy az ismert, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak („Adóhatóság”) jogában áll az adóügyi szabálytalanság megállapítása esetén az üzlet lezárását elrendelni. Írásunkban bemutatjuk, hogy milyen esetben van erre lehetőség, és hogy kötelező, vagy mérlegelés kérdése-e az üzlethelyiség lezárása.

Az Adózás Rendjéről szóló törvény rögzíti, hogy az Adóhatóság az adóköteles tevékenység célját szolgáló helyiséget tizenkettő nyitvatartási napra lezárhatja, ha az adózó be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztat vagy foglalkoztatott, igazolatlan eredetű árut forgalmaz, az adóköteles tevékenység célját szolgáló ugyanazon helyiségében (műhely, üzlet, telep stb.) az első ellenőrzéstől számított egy éven belül második alkalommal mulasztotta el számla- vagy nyugtakibocsátási kötelezettségét, vagy a pénztárgép kötelező használatával és üzemeltetésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegte.

A fenti mulasztások ismételt előfordulása esetén a lezárás időtartama harminc, majd minden további esetben hatvan nyitvatartási nap. Az ismétlődésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatóak, ha két egymást követő ugyanolyan mulasztás között három év eltelt.

Fontos rögzíteni, hogy a fenti esetekben az Adóhatóság mulasztási bírságot szab ki, és ahogy a Kúria egy közelmúltbeli döntése kifejti, a jogszabály nem a bevallani elmulasztott adó nagyságára figyelemmel határozza meg a bírság összeget, hanem a jogellenes magatartásra helyezi a hangsúlyt, ekként a bírság mérték megállapításakor annak ismétlődését, gyakoriságát veszi figyelembe. Ugyancsak nem releváns a bírság összege szempontjából, hogy az érintettnél hány ellenőrzést folytattak le korábban.

Mikor mérlegelhet az Adóhatóság az üzlethelyiség lezárásakor, és mikor nem zárható le az üzlethelyiség?

Ahogy a Kúria közelmúltbeli döntéséből is kiderül, az Adóhatóság kizárólag az első alkalommal történő szabálytalanság esetén mérlegelhet – ilyenkor a mulasztási bírság kiszabásánál meghatározott szempontok mérlegelése alapján születik döntés az üzlet lezárásáról vagy annak elmaradásáról.

Az Adózás Rendjéről szóló törvény rögzíti azt is, hogy lezárás nem alkalmazható, ha a helyiség az adózó lakásában, vagy lakástól műszakilag el nem különített helyiségcsoporton belül található, továbbá akkor sem, ha a lezárás a településen a lezárandó üzlet üzletkörébe eső helyi alapszükségletek, így különösen az élelmiszeripari termékek vásárlását vagy olyan szolgáltatás iránti igény kielégítését akadályozza, mely a településen egyébként más módon nem érhető el.

Az üzlethelyiség lezárása vonatkozásában tehát szűk körben van mérlegelési lehetősége az Adóhatóságnak, azonban fontos megjegyezni, hogy ugyan az adózó fellebbezhet az üzlethelyiségének lezárása ellen, a kiszabott bírságról és a lezárásról hozott határozat elleni fellebbezésnek a lezárás végrehajtására halasztó hatálya nincs. Az intézkedés miatt esetlegesen harmadik személyeket ért kárért az adózó köteles helytállni.